

Materiały na Komisję Oświaty, Kultury i Sportu Rady Miasta Tychy
na posiedzenie w dniu 25 marca 2026 roku

Wspomaganie ucznia w pokonywaniu trudności w nauce – omówienie dostępnych form wsparcia, w tym zajęć wyrównawczych dla uczniów o niższych wynikach

Jednym z wyzwań w pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły jest pokonywanie trudności w nauce uczniów. Mogą one wynikać z indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, jego tempa rozwoju, specyficznych trudności w uczeniu się, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej lub środowiskowej, a także z przejściowych niepowodzeń edukacyjnych.

Zgodnie z art. 1 pkt 5 ustawy Prawo oświatowe, system oświaty zapewnia dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów oraz umożliwia korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej (PPP) i specjalnych form pracy dydaktycznej. Szczegółowe zasady organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku i zgodnie z § 2 rozporządzenia, pomoc ta polega m.in. na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu jego możliwości psychofizycznych, a następnie na odpowiednim dostosowaniu metod, form pracy i wymagań edukacyjnych przy realizacji podstawy programowej.

Należy podkreślić, że podstawową i najważniejszą formą wspomagania ucznia jest bieżąca, systematyczna praca nauczyciela podczas zajęć dydaktycznych. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w pierwszej kolejności realizowana jest w trakcie codziennej pracy na lekcji poprzez indywidualizację procesu nauczania. Obejmuje ona m.in. dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia, różnicowanie stopnia trudności zadań, stosowanie zróżnicowanych metod i form pracy (np. praca w parach, grupach, metoda projektu), udzielanie bieżącej informacji zwrotnej, pomoc w uzupełnianiu braków oraz wykorzystywanie odpowiednich pomocy dydaktycznych. Systematyczne monitorowanie postępów ucznia oraz szybkie reagowanie na pojawiające się trudności zapobiega ich narastaniu i czasami pozwala uniknąć konieczności wdrażania bardziej złożonych form wsparcia.

Istotnym elementem skutecznego wspomagania ucznia jest ścisła współpraca z rodzicami. Rodzice często jako pierwsi dostrzegają problemy dziecka i odgrywają kluczową rolę w budowaniu jego motywacji i systematyczności pracy. Współpraca szkół ze szkołami obejmuje m.in.: regularne informowanie o postępach i trudnościach ucznia, wspólne ustalanie kierunków działań, przekazywanie wskazówek do pracy w domu oraz – w razie potrzeby – zachęcanie do skorzystania z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej. Spójność oddziaływań szkoły i domu rodzinnego zwiększa skuteczność podejmowanych działań oraz wzmacnia poczucie bezpieczeństwa dziecka. Rodzice mogą spotkać się z nauczycielami podczas zebrań oraz konsultacji organizowanych przez szkoły.

W procesie pokonywania trudności edukacyjnych niezwykle istotne jest także motywowanie ucznia i wzmacnianie jego poczucia własnej wartości. Działania wspierające powinny koncentrować się nie tylko na uzupełnianiu braków w wiedzy, lecz również na budowaniu wiary we własne możliwości. Dostrzeganie nawet niewielkich postępów, formułowanie jasnych i osiągalnych celów, udzielanie

konstruktywnej informacji zwrotnej oraz eksponowanie mocnych stron ucznia sprzyjają budowaniu motywacji wewnętrznej i gotowości do podejmowania wysiłku.

Uzupełnieniem działań nauczyciela jest także wsparcie rówieśnicze. Odpowiednio organizowana praca w parach i grupach, elementy tutoringu rówieśniczego czy wspólna realizacja projektów edukacyjnych sprzyjają nie tylko lepszemu przyswajaniu wiedzy, ale również integracji zespołu klasowego oraz rozwijaniu kompetencji społecznych. Atmosfera akceptacji i wzajemnej pomocy w klasie zmniejsza lęk przed popełnianiem błędów i sprzyja aktywnemu uczestnictwu w zajęciach.

Dodatkowo jeśli stwierdzona zostanie taka potrzeba, uczniom udzielana jest pomoc w ramach zorganizowanych form wsparcia takich jak:

- **zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się**, mające na celu wsparcie uczniów w efektywnym przyswajaniu wiedzy, rozwijaniu kreatywności oraz odkrywaniu potencjału;
- **zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze**, stanowiące uzupełnienie indywidualizacji pracy na lekcji, dostosowane do rzeczywistych potrzeb uczniów, ich tempa pracy oraz poziomu opanowania wiadomości i umiejętności; ich celem jest nie tylko uzupełnienie braków edukacyjnych, ale również wzmacnianie wiary ucznia we własne możliwości oraz budowanie motywacji do dalszej nauki;
- **zajęcia korekcyjno-kompensacyjne**, będące formą terapii pedagogicznej skierowaną do uczniów z trudnościami w nauce wynikającymi z zaburzeń rozwojowych (dysleksji, dysgrafii, zaburzeń wzrokowych, słuchowych czy ruchowych);
- **zajęcia logopedyczne**, mające na celu diagnozę, usuwanie wad wymowy, niwelowanie zaburzeń mowy oraz kształtowanie jej prawidłowego rozwoju;
- **zajęcia specjalistyczne rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne i inne zajęcia o charakterze terapeutycznym**, wspierające dzieci z trudnościami w zachowaniu, zaburzeniami rozwojowymi, które często przekładają się na wyniki w nauce,
- **indywidualizowana ścieżka kształcenia** organizowana na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, umożliwiająca realizację części zajęć indywidualnie z nauczycielem, a części z klasą;
- **porady, konsultacje i warsztaty**.

W tyskich publicznych szkołach, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów, w tym uczniów z trudnościami w uczeniu się, udzielana jest przede wszystkim w ramach bieżącej pracy nauczycieli przedmiotów i wychowawców oraz etatów pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów i innych specjalistów. Miasto Tychy corocznie przeznacza dodatkowe środki finansowe na realizację godzin zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej - w roku szkolnym 2025/2026, według danych z lutego 2026, realizowano następujące zajęcia:

- dydaktyczno-wyrównawcze – 139 godzin tygodniowo;
- rozwijające umiejętności uczenia się – 7 godzin tygodniowo;
- korekcyjno-kompensacyjne – 240 godzin tygodniowo;
- logopedyczne – 110 godzin tygodniowo;
- pozostałe zajęcia z zakresu pomocy PPP – 354 godziny tygodniowo;
- indywidualizowana ścieżka kształcenia – 54 godziny tygodniowo.

Należy podkreślić, że uśredniona tygodniowa liczba godzin przeznaczonych na realizację pomocy PPP, przyczyniającej się m.in. do wsparcia uczniów z trudnościami w nauce, wzrosła w stosunku do roku szkolnego 2024/2025 z 768 do 843 godzin.

Ponadto dodatkową formą wsparcia, przeznaczoną dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, są zajęcia indywidualne realizowane w grupach do 5 osób, dla których w ramach wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia stwierdzono konieczność wyłączenia z części zajęć, czy to ze względu na trudności w nauce, czy problemy z realizacją podstawy programowej w grupie klasowej z uwagi na zaburzenia rozwojowe. Tygodniowa liczba godzin przeznaczona na realizację tej formy wsparcia, w bieżącym roku szkolnym w tyskich placówkach publicznych, wynosi 156,5 godziny.*

Podsumowując, wspomaganie ucznia w pokonywaniu trudności w nauce opiera się przede wszystkim na indywidualizacji pracy dydaktycznej i dostosowywaniu wymagań edukacyjnych do jego możliwości. Zajęcia wyrównawcze oraz inne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej stanowią ważne uzupełnienie codziennej pracy nauczyciela, jednak ich skuteczność zależy od spójności działań realizowanych podczas bieżącej pracy na lekcji, we współpracy z rodzicami. Powyższe działania, realizowane w tyskich szkołach zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, sprzyjają wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów oraz umożliwiają im pełniejsze wykorzystanie własnego potencjału rozwojowego.

Dyrektor
Miejskiego Centrum Oświaty
w Tychach
mgr Iwona Dańczura

Tychy, dnia 13 marca 2026 roku

*Źródło:
Arkusze organizacyjne szkół wraz z Aneksami - luty 2026 r.